

Relació d'organistes que han realitzat concerts amb
l'orgue de Montesa des de la seua restauració (2002 - 2019)

Aguado, Ana
Asensi, David
Barba, Arturo
Delgado, Gustavo
Elizondo, Esteban
Giner, Josep Vicent
Gómez, Ofelia
Guerra, Carlos Arturo
Iotti, Guido
Medori, Olimpio
Nacy, Maria
Oliver, Òscar
Ros, Vicent
Rubia, Juan de la
Rubio, Daniel
Sari, Nicolò
Torrent, Montserrat
Vaz, João
Vergés, Jordi

Amb el patrocini de

Ajuntament
de Montesa

700
anys
1319-2019
fundació de l'Orde de Montesa

i la col·laboració de

Parròquia
de l'Assumpció
Montesa

Informació de l'orgue, amb documentació
i programes de concerts, a la web
<http://www.museumontesa.com/>

275 aniversari de l'orgue de
Montesa (1744 · 2019)

a càrrec de
Montserrat Torrent

Diumenge 3 de març · 19:00 hores
Església de l'Assumpció

CONCERT COMMEMORATIU

Antecedents històrics

Les obres de construcció de l'actual església de l'Assumpció de Montesa van iniciar-se l'any 1693, finalitzant el 1702. Quan segurament encara estarien pagant-ne els deutes, al poc de temps, va esclatar la guerra de Successió, amb saquejos al poble que, "sin atención a lo más sagrado", afectaren també aquell temple recentment inaugurat. Els deutes, amb l'afegit dels efectes de la guerra, ajornaren tal volta unes dècades la construcció d'un orgue per a l'església: caldrà esperar a l'any 1743 per poder constatar les primeres notícies a l'efecte.

Així, el vint d'agost d'aquell any, Josep Fito *menor*, com a dipositari de l'administració o junta per a la construcció de l'orgue, donava descàrrec de la seua gestió en presència del rector de Montesa, fra Josep Carbonell, i de l'Ajuntament, integrat aleshores per Joaquim Aràndiga, *alcalde ordinario*, els regidors Vicent Borja, Pere Terol i Josep Terol *de Francisco*, i Josep Llopis, que feia les funcions de síndic i procurador general. Alhora, el nou dipositari, Vicent Requena, manifestava haver rebut del "pósito y caudal de la administración de la cambrà de trigo de dicha Villa [de Montesa]", 200 lliures destinades a sufragar part de les despeses per a la construcció de l'orgue.

A nivel tècnic, es va decidir contractar els servicis de l'orguener Martín Usarralde, un entés en la matèria que, junt amb els mestres del mateix ofici Nicolás Salanova i Tomás Grañena, havien fundat una factoria d'orgues a València, activa entre 1719 i 1738. D'altra banda, l'interlocutor des de Montesa seria fra Vicente Juan, frare barbut –o llec– al castell-convent de l'Orde que hi feia les funcions d'organista d'aquella comunitat des de feia més de trenta anys.

L'onze de novembre de 1743 i pel preu de set-centes lliures, al castell de Montesa estant i davant el notari Antonio Sánchez, Martín Usarralde va signar el contracte per a la construcció de l'orgue de la parròquia de Montesa. Els detalls tècnics de l'instrument els va detallar fra Vicente Juan, en nom d'Usarralde, en una escriptura posterior recollida pel mateix notari, signada a la Casa Abadia l'I de gener següent, on consta, junt amb altres diverses clàusules, l'obligació de tindre la caixa o moble de l'orgue a punt en el moment del muntatge de l'instrument. No sabem qui va ser l'autor de dita caixa, que no es va poder policromar per falta de recursos en sofrir el terratrèmol de 1748, per la qual cosa, a hores d'ara, continua com la van deixar en el moment d'estrenar l'orgue, que fou el dia de l'Assumpció del 1744, en la titular de l'església.

Després del terratrèmol del segle XVIII, l'instrument no va patir cap pèrdua significativa fins que se'l va privar del teclat i dels tubs, pensem, originals, que es van vendre per 1'50 pessetes als temps de la Guerra Civil. En silenci durant dècades, el dia de sant Lluç de 2001 –18 d'octubre–, l'orgue va sonar de nou després de 65 anys, una vegada li van posar els tubs que poc a poc anava harmonitzant l'orguener tristament desaparegut Juan Bautista Díaz i després d'una acurada restauració de la caixa i dels secrets antics –els originals–, que va realitzar un equip d'especialistes de la Universitat Politècnica de València coordinat pel Dr. Vicent Guerola Blay. De tot això hi ha complida referència als articles de Vicent Guerola, Eva Gomis i Josep Cerdà publicats al llibre de festes de Montesa del 2001 i al nº 96 (2015) de la revista *Archivo de Arte Valenciano*, tots disponibles a l'apartat documental de la web www.museumontesa.com

Programa

<i>Brabanschen ronden dans ofte Brand</i>	Anònim
<i>Diferencias sobre el canto de "La Dama le demanda"</i>	Antonio de Cabezón (1510-1566)
<i>Fantasia IV sopra Sol, La, Re</i>	Giovanni Pierluigi da Palestrina (1525-1594)
<i>Tiento de sexto tono</i>	Francisco Correa de Arauxo (1584-1654)
<i>XL tiento de medio registro de baxon de noveno tono</i>	Francisco Correa de Arauxo
<i>Intonazione cromatica del nono tono</i>	Tarquinio Merula (1595-1665)
<i>Canzon "La marca"</i>	Tarquinio Merula
<i>Tiento XXI de batalla partido de mano derecha</i>	Joan Cabanilles (1644-1712)
<i>Tiento IV partido de mano derecha sobre Ave Maris stella</i>	Joan Cabanilles
<i>Sonata núm. 62 en do mayor</i>	Antoni Soler (1729-1783)
<i>Andantino con moto</i> <i>Allegretto espressivo</i> <i>Minue di rivolti</i> <i>Allegro spiritoso</i>	

Montserrat Torrent, orgue

Dedicada a la interpretació musical des dels cinc anys i a punt de complir els 93, **Montserrat Torrent** segueix fidel a la seua vocació i, actualment, a la seua obstinació de lluitar en favor de l'activitat en la vellesa i en contra del menyspreu que aquesta desperta en certs sectors de la societat. És per això que vol ometre tots els premis i mèrits rebuts en la seua llarga carrera, que agraeix en extrem, amb la simple convicció que cap d'ells li servirà d'aval a l'hora de rendir comptes a l'Altíssim.

